Eiropas Savienības
Oficiālais Vēstnesis

LV
L sērija

2026/1124

27.5.2026.

# KOMISIJAS ĪSTENOŠANAS REGULA (ES) 2026/1124

**(2026. gada 26. maijs),**

**ar ko attiecībā uz niedru jēlcukuru, ko izmanto baltā cukura iegūšanai, aptur režīmu "ievešana pārstrādei"**

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1308/2013 (2013. gada 17. decembris), ar ko izveido lauksaimniecības produktu tirgu kopīgu organizāciju un atceļ Padomes Regulas (EEK) Nr. 922/72, (EEK) Nr. 234/79, (EK) Nr. 1037/2001 un (EK) Nr. 1234/2007 ([1]), un jo īpaši tās 195. pantu un 229. panta 2. punktu,

tā kā:

(1) Regulas (ES) Nr. 1308/2013 195. pantā ir paredzēta iespēja Komisijai apturēt ievešanas pārstrādei režīmu, ja Savienības tirgū ir radušies vai varētu rasties traucējumi. Minētajā pantā paredzētais pasākums ir vispārpiemērojams pasākums, par kuru Komisija lemj ar Komisijas īstenošanas regulu.

(2) Ievešana pārstrādei ir īpaša muitas procedūra, kura noteikta Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 952/2013 ([2]) 256. pantā un saskaņā ar kuru ārpussavienības preces Savienības muitas teritorijā bez nodokļiem un maksājumiem var izmantot vienā vai vairākās pārstrādes darbībās, pirms tās reeksportē vai laiž brīvā apgrozībā Savienības muitas teritorijā, maksājot piemērojamos ievedmuitas nodokļus un maksājumus. Saskaņā ar minētās regulas 211. panta 1. punktu Savienības uzņēmējiem ir jāpieprasa atļauja izmantot ievešanas pārstrādei procedūru.

(3) "Ievešana pārstrādei" ietver divas procedūras: IM/EX, proti, kad ārpussavienības preces var importēt, pārstrādāt un pēc tam reeksportēt, vai EX/IM, kad uzņēmēji var pieprasīt atļauju vispirms eksportēt no līdzvērtīgām precēm iegūtus pārstrādes produktus, kas ir Savienības preces, un pēc tam ierobežotā laikposmā ārpussavienības preces, kas aizstātas ar līdzvērtīgām precēm, importēt Savienībā bez nodokļiem un maksājumiem un laist brīvā apgrozībā Savienības muitas teritorijā. Attiecībā uz cukuru Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2015/2446 ([3]) 71-04. pielikumā ir atļauts par savstarpēji līdzvērtīgām precēm izmantot ārpussavienības niedru jēlcukuru, kas atbilst KN kodiem 1701 13 90 un 1701 14 90, un cukurbietes, kas atbilst KN kodam 1212 91 80, ar nosacījumu, ka tiek iegūti pārstrādes produkti, kas atbilst KN kodam 1701 99 10 (baltais cukurs).

(4) Beznodokļu jēlcukura importētājs var būt no rafinētā cukura eksportētāja atšķirīgs uzņēmējs un var būt bāzēts citā dalībvalstī. Tāpēc, eksportējot balto cukuru vai cukuru pārstrādātā produktā, var rasties situācija, ka ārpussavienības jēlcukurs bez ievedmuitas nodokļa tiek importēts dalībvalstī, kas nav tā pati dalībvalsts, kurā noticis sākotnējais eksports. Pamatprincips procedūrā "ievešana pārstrādei" ir tāds, ka bez nodokļiem un maksājumiem importēto preču daudzumi ir līdzsvarā ar to pārstrādāto preču atbilstošo eksportu, kurās šīs preces ir iekļautas. Tomēr EX/IM situācijā, kad imports notiek citā dalībvalstī, cukura eksports no vienas dalībvalsts var palielināt cukura pieejamību citā dalībvalstī un tādējādi ietekmēt Savienības iekšējo tirdzniecību.

([1]) OV L 347, 20.12.2013., 671. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1308/oj.
([2]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 952/2013 (2013. gada 9. oktobris), ar ko izveido Savienības Muitas kodeksu (OV L 269, 10.10.2013., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/952/oj).
([3]) Komisijas Deleģētā regula (ES) 2015/2446 (2015. gada 28. jūlijs), ar ko papildina Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 952/2013 attiecībā uz sīki izstrādātiem noteikumiem, kuri attiecas uz dažiem Savienības Muitas kodeksa noteikumiem (OV L 343, 29.12.2015., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2015/2446/oj).

(5) Attiecībā uz Savienības cukura tirgu kopumā *Eurostat* tirdzniecības statistika liecina, ka imports saskaņā ar režīmu "ievešana pārstrādei" pēdējos trijos tirdzniecības gados ir palielinājies. 2022./2023. tirdzniecības gadā importētais cukura daudzums sasniedza 393 371 tonnu jēlcukura un 236 201 tonnu baltā cukura. 2024./2025. tirdzniecības gadā jēlcukura imports pieauga līdz 587 472 tonnām, savukārt baltā cukura imports samazinājās līdz 154 915 tonnām, tādējādi kopējais cukura importa apjoms saskaņā ar režīmu "ievešana pārstrādei" sasniedza 742 387 tonnas, kas atbilst 5 % no Savienības tirgus pieprasījuma.

(6) 2025./2026. tirdzniecības gada pirmajos trīs mēnešos ievešanas pārstrādei procedūrā tika importētas 257 405 tonnas jēlcukura un 61 537 tonnas baltā cukura. Salīdzinājumā ar 2024./2025. tirdzniecības gada pirmajiem trim mēnešiem ievešana pārstrādei palielinājusies par 43 %. Ja šī importa dinamika saglabāsies, imports saskaņā ar režīmu "ievešana pārstrādei" visā tirdzniecības gadā varētu sasniegt 8 % no aplēstā Savienības pieprasījuma 2025./2026. tirdzniecības gadā.

(7) Saskaņā ar Komisijas Īstenošanas regulu (ES) 2017/1185 ([4]) iesniegtie dalībvalstu paziņojumi par baltā cukura cenām, cukurbiešu platību un baltā cukura produkciju liecina, ka nesenais augsto cukura cenu periods vairojis cukurbiešu finansiālo pievilcību, kā rezultātā laikposmā no 2023./2024. līdz 2024./2025. tirdzniecības gadam cukurbiešu audzēšanas platība ir pieaugusi. Attiecīgā baltā cukura produkcija no 15,6 miljoniem tonnu 2023./2024. tirdzniecības gadā pieaugusi līdz 16,6 miljoniem tonnu 2024./2025. tirdzniecības gadā. Tajā pašā laikposmā pieprasījums Savienībā saglabājās stabils – 15,3 miljoni tonnu.

(8) Pieaugusī pieejamība, stagnējošais pieprasījums un ievērojamais pasaules tirgus cenu kritums ir izraisījis Savienības vidējās baltā cukura cenas lejupslīdi kopš 2024. gada sākuma. Jaunākā pieejamā informācija liecina, ka Savienības vidējā cena ir 516 EUR par tonnu (2025. gada janvāris), kas ir krietni zemāka par 2023. gada decembrī reģistrēto augstāko cenu 856 EUR par tonnu.

(9) Vairāki Savienības tirgus dalībnieki uz pārmērīgo piedāvājumu ir reaģējuši, samazinot cukurbiešu audzēšanu un baltā cukura ražošanu Savienībā. 2025./2026. tirdzniecības gadā cukurbiešu audzēšanas platība samazinājās par 12 %. Tomēr aplēstais ražošanas apjoms labvēlīgu audzēšanas apstākļu dēļ saruka tikai par 3 % līdz 16 miljoniem tonnu baltā cukura. Ņemot vērā situāciju pasaules tirgū, paredzams, ka liela daļa no pārprodukcijas tiks pieskaitīta jau tā ievērojamajiem Savienības cukura krājumiem, kas atbilstoši dalībvalstu paziņojumiem, kuri iesniegti saskaņā ar Īstenošanas regulu (ES) 2017/1185, 2024./2025. tirdzniecības gada beigās bija 2,3 miljoni tonnu salīdzinājumā ar 1,5 miljoniem tonnu 2022./2023. tirdzniecības gada sākumā.

(10) Tirgus reakcija izpaudās ne tikai kā cukurbiešu audzēšanas platības samazināšana, bet arī kā pastiprināts baltā cukura eksports. *Eurostat* tirdzniecības statistika par laikposmu no 2022./2023. līdz 2024./25. gadam liecina, ka Savienības cukura tirgus no neto importa ir pārvērties par neto eksporta tirgu. Minētajā periodā parastais cukura eksports no 0,6 miljoniem tonnu pieauga līdz 1,6 miljoniem tonnu, savukārt parastais imports no 2,3 miljoniem tonnu samazinājās līdz 0,6 miljoniem tonnu. Tas atspoguļo samazināto vajadzību pēc trešo valstu cukura Savienības tirgū un Savienības produkcijas pārpalikumu.

(11) Saskaņā ar *Eurostat* tirdzniecības statistiku laikposmā no 2022./2023. tirdzniecības gada līdz 2024./2025. tirdzniecības gadam parastais imports un imports saskaņā ar režīmu "ievešana pārstrādei" kopā samazinājies no 3 miljoniem tonnu līdz 1,4 miljoniem tonnu cukura. Tomēr imports saskaņā ar režīmu "ievešana pārstrādei" 2024./2025. gadā veidoja 54 % no kopējā cukura importa salīdzinājumā ar 21 % 2022./2023. gadā. 2025./2026. tirdzniecības gada pirmajos trīs mēnešos saskaņā ar režīmu "ievešana pārstrādei" importētā daļa bija 58 % no kopējā importa. Tādējādi ievešanas pārstrādei izmantošanas pieaugums ir vēl vairāk kaitējis pieprasījumam pēc Savienības izcelsmes cukura un vājinājis tirgus ietekmi, ko rada parastā importa samazināšanās un parastā eksporta pieaugums.

([4]) Komisijas Īstenošanas regula (ES) 2017/1185 (2017. gada 20. aprīlis), ar ko paredz noteikumus par to, kā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1307/2013 un (ES) Nr. 1308/2013 piemēro attiecībā uz informācijas un dokumentu paziņošanu Komisijai, un ar ko groza un atceļ vairākas Komisijas regulas (OV L 171, 4.7.2017., 113. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2017/1185/oj).

(12) Turklāt pāreja no parastā cukura importa uz importu saskaņā ar režīmu "ievešana pārstrādei" rada papildu spiedienu uz Savienības vidējo cenu, jo importa vidējā vērtība ("*CIF*") saskaņā ar režīmu "ievešana pārstrādei" ir zemāka nekā parastā importa vidējā *CIF* vērtība. Izmantojot procedūru "ievešana pārstrādei", Savienības uzņēmēji bez nodokļiem un bez maksājumiem var importēt cukuru, kuram ir konkurētspējīgāka izcelsme salīdzinājumā ar cukuru, kura izcelsmes valstij ir preferenciāla piekļuve Savienības tirgum. Konkrētāk, pieaugošais jēlcukura importa īpatsvars, ko EX/IM procedūras "ievešana pārstrādei" gadījumā var rafinēt un laist brīvā apgrozībā Savienības iekšējā tirgū, rada spiedienu uz Savienības cukura cenām, pakļaudams tirgu zemām pasaules tirgus cenām un kavēdams tirgus atgūšanos. Tas arī mazina to rūpīgi pielāgoto tirgus piekļuves režīmu efektivitāti, par kuriem panākta vienošanās saskaņā ar divpusējiem un daudzpusējiem tirdzniecības nolīgumiem un kuros cukurs tiek uzskatīts par sensitīvu produktu, kā to 2019. gada 5. jūlija ziņojumā ([5]) pieprasīja Augsta līmeņa grupa cukura jautājumos.

(13) Piemēram, 2024./2025. tirdzniecības gadā vidējā *CIF* vērtība niedru jēlcukuram ar KN kodu 1701 14 90, kurš importēts saskaņā ar procedūru "ievešana pārstrādei", bija 469 EUR par tonnu salīdzinājumā ar vidējo *CIF* vērtību 604 EUR par tonnu parastā kārtā importētam niedru jēlcukuram ar KN kodu 1701 14 10. Šīs *CIF* cenas tiek aprēķinātas, pamatojoties uz importa vērtību un apjomu saskaņā ar *Eurostat* tirdzniecības statistiku. Parastā importa gadījumā niedru jēlcukuru, ko importē, lai iegūtu balto cukuru, klasificē ar KN kodu 1701 14 10, un uz to attiecas galapatēriņa procedūra. Procedūrā "ievešana pārstrādei" niedru jēlcukuram, ko importē, lai iegūtu balto cukuru, izmanto KN kodu 1701 14 90.

(14) Lai gan cukura imports procedūrā "ievešana pārstrādei" ir līdzsvarots ar pārstrādātu produktu eksportu, pārmērīga ievešanas pārstrādei izmantošana, jo īpaši baltā cukura iegūšanai paredzēta niedru jēlcukura imports, mazina pieprasījumu pēc Savienības izcelsmes cukura Savienības tirgū. Tas vājina Savienības cukura ražotāju pozīcijas sarunās, kavē līgumu slēgšanu un palielina iespējamību, ka krājumi uzkrāsies un cukuru nāksies pārdot par pazeminātām cenām. Šī ietekme var mainīt cenas veidošanos un pārdevumu plānošanu Savienības tirgū un tādējādi radīt tirgus traucējumus.

(15) Pamatojoties uz iepriekš minēto, Komisija uzskata, ka Savienības cukura tirgū ir vērojami traucējumi un ka pastāvīgi pieaugošais importa īpatsvars saskaņā ar režīmu "ievešana pārstrādei" šos traucējumus var pastiprināt, jo īpaši runājot par niedru jēlcukuru, kuru izmanto baltā cukura iegūšanai un kura *CIF* vērtība ir bijusi zemāka par parastā importa *CIF* vērtību un ievērojami zemāka par Savienības vidējo cenu.

(16) Šo iemeslu dēļ būtu jāaptur ievešanas pārstrādei režīma piemērošana cukura nozarē attiecībā uz niedru jēlcukuru, ko izmanto baltā cukura iegūšanai. Ņemot vērā to, ka importa pieaugums saskaņā ar režīmu "ievešana pārstrādei" galvenokārt attiecas uz niedru jēlcukura importu, kas veido lielāko daļu no kopējā ievešanas pārstrādei izmantojuma un lielāko cenas atšķirību salīdzinājumā ar parasto importu, ir samērīgi tikai daļēji apturēt režīma "ievešana pārstrādei" izmantošanu, proti, tikai attiecībā uz niedru jēlcukuru, ko izmanto baltā cukura iegūšanai.

(17) Lai izvairītos no turpmākiem tirgus traucējumiem, no dienas, kad šī regula tiek publicēta *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*, būtu jāaptur jaunu atļauju piešķiršana attiecībā uz tāda jēlcukura ievešanu pārstrādei, uz kuru attiecas KN kodi 1701 13 90 un 1701 14 90 un kuru izmanto baltā cukura iegūšanai, un attiecībā uz cukuram līdzvērtīgu preču izmantošanu, kā aprakstīts Deleģētās regulas (ES) 2015/2446 71.-04. pielikumā. Lai saglabātu juridisko noteiktību un izvairītos no tādu līgumsaistību pārtraukšanas, kas jau ir spēkā saskaņā ar jau piešķirtām atļaujām, būtu jāparedz trīsdesmit dienu pārejas periods, pēc kura šīs spēkā esošās atļaujas, kas dod tiesības attiecībā uz cukurniedru jēlcukuru izmantot procedūru "ievešana pārstrādei" vai izmantot līdzvērtīgas preces, būtu jāaptur.

(18) Ņemot vērā ražošanas apjomu aplēses 2025./2026. tirdzniecības gadam un uzkrātos krājumus, kas tiks pārnesti uz 2026./2027. tirdzniecības gadu, paredzams, ka imports saskaņā ar režīmu "ievešana pārstrādei" turpinās radīt traucējumus tirgū arī pēc pašreizējā 2025./2026. tirdzniecības gada beigām. Tāpēc ir lietderīgi uz 12 mēnešiem līdz 2027. gada 27. maijam apturēt niedru jēlcukura ievešanu pārstrādei. Pēc sešiem mēnešiem no apturējuma spēkā stāšanās dienas Komisija apturējuma ietekmi pārskatīs.

(19) Šajā regulā paredzētie pasākumi ir saskaņā ar Lauksaimniecības tirgu kopīgās organizācijas komitejas Laukaugu un olīveļļas apakšgrupas atzinumu,

([5]) https://agriculture.ec.europa.eu/farming/crop-productions-and-plant-based-products/sugar_en.

IR PIEŅĒMUSI ŠO REGULU.

*1. pants*

1. No šīs regulas spēkā stāšanās dienas attiecībā uz tādu niedru jēlcukuru ar KN kodu 1701 13 90 un 1701 14 90, ko izmanto, lai iegūtu pārstrādes produktus ar KN kodu 1701 99 10 (baltais cukurs), aptur režīmu "ievešana pārstrādei".

2. Šā panta 1. punktu nepiemēro importam, kas saskaņā ar režīmu "ievešana pārstrādei" veikts 30 dienu laikā no šīs regulas spēkā stāšanās dienas, pamatojoties uz minētajā dienā spēkā esošām atļaujām.

*2. pants*

Sešu mēnešu laikā pēc šīs regulas spēkā stāšanās dienas Komisija pārskata 1. pantā paredzētā apturējuma ietekmi un veic visus vajadzīgos atbilstīgos pasākumus.

*3. pants*

Šī regula stājas spēkā dienā, kad to publicē *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

To piemēro līdz 2027. gada 27. maijam.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama dalībvalstīs saskaņā ar Līgumiem.

Briselē, 2026. gada 26. maijā

*Komisijas vārdā –*
*priekšsēdētāja*
Ursula VON DER LEYEN